

Старији пуковник Ли Јун, војни изасланик НР Кине у Републици Србији

Кинеска мировна декларација

Кинески развој је заснован на миру, отворености, сарадњи и хармоничним односима. То је већ доказано у изузетним постигнућима практичних аспеката реформи и отварања према свету. Кинески економски брз развој и јачање изградње одбрамбеног система, само могу допринети просперитету и стабилности региона и света, спојити суштински интерес кинеског народа са заједничким интересима свих народа света, а кинеску безбедност везати са светским миром. На тај начин се изражава чврста воља једне одговорне велике државе, која ће истрајно радити на свом мирном развојном путу!

Кинеска влада је у марту прошле године објавила „Белу књигу: кинеска национална одбрана у 2010“ и то је од 1998. године седма кинеска Бела књига о националној одбрани. Нова верзија има пуно нових садржаја који су изазвали велико интересовање стручњака, аналитичара и медија.

Најинтересантније новине у Белој књизи су појашњења стратешког погледа и става о међународној безбедносној ситуацији и представљање новог развојног момента у одбрамбеном систему и изградњи кинеске војске. Истиче се, такође, чврсто опредељење за миран развојни пут и принцип по којем је национална политика заснована на одбрамбе-

ном карактеру, што доприноси отклањању сумњи, јачању поверења и изградњи безбедног окружења заснованог на узајамном поверењу и сарадњи.

У разговору са старијим пуковником Ли Јуном, војним изаслаником НР Кине у Републици Србији, настојали смо да појаснимо најактуелније делове кинеске одбрамбене полити-

ке и садржаје *Беле књиге*, као што су процена безбедносне ситуације, домети и планови модернизације и изградње Народноослободилачке армије Кине, предлози за јачање узајамног поверења са обе стране тајванског мореуза, страх од „кинеске претње“...

■ *Господине Ли, шта је главни циљ овог иновираног издања?*

– *Бела књига* о националној одбрани представља званични владин документ од највишег ауторитета. Истовремено представља важан медиј преко којег свет сазнаје битне моменте о кинеској безбедносној стратегији и одбрамбеној политици, као и о модернизацији и изградњи кинеске војске. *Бела књига* игра незаменљиву улогу у изражавању државне политике јачања разумевања и поверења, смањења напетости и конфликтних ситуација и отклања бројне сумње у међународним односима.

Са друге стране, она је важан „прозор“ кроз који се у бројним круговима у Кини сагледавају битни моменте у изградњи одбрамбеног система, и она игра активну улогу у јачању националне одбрамбене едукације и развоју свести кинеског народа о националној одбрани.

■ *Које су основне области обухваћене у „Белој књизи“?*

– Најважније области су: безбедносна ситуација; одбрамбена политика, модернизација и изградња народноослободилачке армије Кине; употреба војне силе; мобилизација националног одбрамбеног система и изградња војне снаге из редова резервног састава; војни правни систем; наука, технологија и индустрија у одбрамбеном систему; војни буџет; изградња узајамног војног поверења; контрола наоружања и смањење састава активне војске.

■ *Шта је ново у овом издању?*

– Свако издање има своје особености и новитете. Тиме се несумњиво показују како искрено кинеско отварање према свету, тако и пове-

ћавање транспарентности кинеске војске. Издање *Беле књиге* из 2010. године наглашава шест тачака које се јављају први пут.

Тако се први пут помиње питање изградње механизма безбедносног узајамног поверења са обе стране тајванског мореуза, указујући да две стране могу да остварују контакте и размењују информације о војним питањима у циљу доношења одговарајућих мера за даљу стабилизацију ситуације у тајванском мореузу и смањења безбедносног неповерења.

Први пут је свеобухватно сумирана разноврсна употреба кинеске војне силе у време мира ради одбране и безбедности копнене, ваздушне и морске границе; очувања ста-

билности друштва; учествовања у изградњи одбрамбеног система и реаговања у ситуацијама природних катастрофа; учествовања у мировним мисијама под покровитељством УН-а, итд.

Ново је и то да је представљена целокупна историја модернизације кинеске војске од оснивања НР Кине. Објашњени су и принципи и околности по којима су формирани здружени оперативни системи кинеске војске. Такође је представљена изградња војног правног система у последње време, примењивање закона и прописа у војном законодавству. Изнети су циљеви и принципи изградње војног узајамног поверења у новим околностима и свеобухват-

но је представљена пракса коју је НР Кина применила у изградњи тог поверења у последњих неколико година.

■ *Који су главни изазови кинеске војске у новом времену?*

– У новом миленијуму у свету већ је дошло до избијања неколико ратова великих размера. Из перспективе резултата тих реалних сукоба, друга генерација наоружања која је ослоњена на традиционалну

МЕЂУНАРОДНА ВОЈНА САРАДЊА

Последњих година кинеска војска развија односе са великим светским силама, проширује војну сарадњу са околним земљама и земљама у развоју, и тако за корак више јача војно поверења са земљама света. Тренутно НР Кина има војне односе са више од сто педесет држава. Сваке године оствари се преко 400 узајамних посета војних делегација.

Армија НР Кине активно учествује и носи свој терет одговорности за светску безбедност. Учествовала је у двадесет мисија УН-а. Укупно је послала 17.000 официра и војника у саставе мировних мисија широм света. У последњих десет година НР Кина је шест пута слала тимове спасилачких и медицинских екипа у земље које су угрожене природним непогодама, катастрофама и епидемијама. Обезбедила је и транспортовала међународну хуманитарну помоћ двадесет шест пута. Од краја 2008. године упутила је осам пута конвоје од 28 војних бродова, на задатке обезбеђења више од 3.000 кинеских и иностраних бродова и посада. Спасено је 33 цивилних бродова од напада пирата. НР Кина је са другим земљама организовала 47 заједничких војних маневара и вежби. На тај начин допринела је јачању војног поверења и развоју пријатељске сарадње.

механизацију, деловала је толико рањиво и инфериорно пред новим генерацијама наоружања које су комбиноване са информационим технологијама. Кинеска војна безбедност суочена је са реалним и ургентним изазовом, стога су главни задаци кинеске армије у новом времену да у условима напредне информационе технологије ефикасно одбрани национални суверенитет, безбедност и виталне интересе и буде спремна за модерне, локалне, ратове који захтевају веома високе и софистициране технолошке стандарде. То је истовремено и покретачка снага која води ка новој војној револуцији са кинеским карактеристикама.

■ *Свејска јавност с њажњом љаши брз кинески развој. Како се у „Белој књиџи“ реагује на њо?*

– Последњих година, кинески развој укупне националне снаге, посебно војне моћи, привлачи широку пажњу света. Скоро све земље високо цене кинеска достигнућа и потврђују исправност кинеског мировног пута.

Међутим, постоје неке западне земље које погрешно или злонамерно тумаче кинески развојни пут, ширећи теорију о „кинеској претњи“. Једна од значајнијих улога Беле књиге јесте да ојача поверење између НР Кине и света и да отклони бројне сумње.

На пример, у поглављу „Одбрамбена политика“ посебно се објашњавају, са четири аспекта (кинески развојни пут, основни задаци, спољна политика и историјско-културна традиција), објективне основе и историјске нужности које су Кину определили за одбрамбену политику која

је заснована на самоодбрамбеном карактеру.

У поглављу „Изградња војног поверења“ јасно се истиче изградња механизма узајамног војног поверења које је засновано на равноправности, обостраној користи и ефикасности. И у другим поглављима изражавају се кинески позитивни ставови на основу којих се кинеским отварањем стиче поверење, а сарадњом постиже безбедност, обострана корист у домену развоја. Ово су одговори на повећању пажњу међународне јавности, дати из различитих углова њиховог интересовања. Ово такође доприноси да се обесмисли утемељеност теорије о „кинеској опасности“.

■ *Како оцењујете Бели књигу одбране Републике Србије и има ли сличности са новоизашлом кинеском књигом?*

– Иако се ради о првом издању српске Беле књиге одбране, она је урађена на високом нивоу и има богат садржај. Врло је темељна, конкретна, објективна, отворена, транспарентна. Ради се о веома квалитетно урађеном документу.

Обе Беле књиге имају доста дирних тачака. На пример, настоје да своје утемељење имају у отворености и транспарентности, наглашавају мирни развојни пут и одбрамбену политику која се заснива на самоодбрани. Обе књиге истичу значај изградње узајамног војног поверења и одговорност и улогу армије у очувању светског мира и подстицању заједничког развоја. ■

Раденко МУТАВЦИЋ